

[Udenrigsministeren.]

søge at indhente en uformel reaktion fra England og andre af landene uden for de seks, forinden den præciserer sine forslag. Lykkes det kommissionen at finde frem til forslag, der kan bifaldes af alle seks regeringer, og som samtidig af lande uden for de seks anses for egnede som diskussionsgrundlag, er det sandsynligt, at der i marts-april måned eller deromkring på ny vil komme forhandlinger i stand mellem de 17 lande, formentlig inden for OEECs rammer. Men om dette nås, kan ikke forudses på indeværende tidspunkt, og man skal næppe stemme sine forventninger for højt.

Hvilke forslag kommissionen vil fremsætte, vides ikke. Der er dog næppe tale om at begynde på bar bund. Det må erindres, at der under arbejdet i Maudlingkomiteen uanset de mange punkter, hvor man ikke kom ud over uenigheden, er opnået et betydeligt mål af enighed såvel om principperne for et frihandelsområde som om den tekniske gennemførelse af planerne. Man kan vel gå ud fra, at dette arbejdsresultat, som afspejler en afvejelse af de deltagende 17 landes interesser, vil indgå som et element i kommissionens overvejelser; men naturligvis kan det tænkes, at kommissionen vil søge helt andre veje.

Den mulighed har således været nævnt, at forhandlingerne om toldspørgsmålene kunne henlægges til GATT, der i den kommende tid skal overveje et amerikansk forslag om nye forhandlinger om toldnedsættelser efter de traditionelle GATT-principper. Et sådant forslag synes at kunne betyde en afvisning af tanken om en snævrere europæisk association mellem de seks og de øvrige OEEC-lande. Problemet om forskelsbehandling ville næppe kunne løses ad denne vej.

Den nuværende uklare situation kan også fremkalde tanker om, at nogle af landene uden for de seks, herunder England og de tre skandinaviske lande, som et modstykke til de seks landes samarbejde selv burde udarbejde planer om oprettelse af et frihandelsområde mellem sig indbyrdes. Hensigten måtte vel være, at de seks, om de ønskede det, når som helst kunne slutte sig til en sådan ordning.

Gennemførelsen af sådanne tanker synes

i den nuværende situation, hvor vi ikke kender grundlaget for de eventuelle nye forhandlinger om langtidsløsningen, at indebære en forøget risiko for en handelspolitisk splittelse i Europa, der kan få farlige følger, også af politisk karakter. For Danmark, hvis eksport til de europæiske lande er nogenlunde ligelig fordelt mellem de to lejre, og hvis eksport er særlig følsom over for handelspolitiske indgreb, kunne en sådan udvikling have uønskede konsekvenser. Rent bortset herfra synes den skærpelse af situationen, som sådanne handelspolitiske modtræk mod de seks ville medføre, lidet hensigtsmæssig på indeværende tidspunkt, hvor man efter dansk opfattelse tværtimod bør tilstræbe en forbedring af forhandlingsatmosfæren. At Danmark alligevel vil holde sig i kontakt med udviklingen af disse tanker, er dog klart.

Udsigten til at nå til enighed under eventuelle nye forhandlinger om en langtidsløsning er som allerede sagt højst usikker. De meningsforskelle, som førte til suspension af forhandlingerne i november måned, består stadig, og modsætningerne mellem Frankrig og England vil måske under nye forhandlinger fortsat vise sig uoverkommelige.

Danske interesser tilsiger, at der foretages, hvad der er muligt, for at forhandlingerne om et frihandelsområde hurtigt genoptages og føres igennem, således at handelskrigs lignende tilstande undgås. Ved en europæisk helhedsløsning kunne Danmark undgå det for vore interesser og handelspolitiske indstilling usædvanlige og uønskkelige at skulle diskriminere mod nogle nære og vigtige handelspartnere til fordel for andre. En sådan situation kan imidlertid opstå, hvis Vesteuropa deles i to blokke. Det er i dag umuligt at overskue de økonomiske, endelige de politiske konsekvenser af en sådan deling. Fra dansk side må vi rette vore væsentlige bestræbelser imod at undgå splittelse og at fremme de kræfter, der virker for en samlet vesteuropæisk løsning. Et nordisk samarbejde herom vil selvsagt være en fordel.

I en afslutning på denne redegørelse vil jeg gerne have lov at bringe en tak til de politiske partier og til erhvervenes og organisationernes ledere for det gode sam-